

**Dkt. Robert A. Peterson, Kanisa na Vitu vya
Mwisho,
Kipindi cha 6, Watu wa Mungu katika Agano la
Kale, Upatanisho, Ibada, Nchi, Unabii, na Masihi**

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya Kanisa na Mambo ya Mwisho. Huu ni kipindi cha 6, Watu wa Mungu katika Agano la Kale, Upatanisho, Ibada, Nchi, Unabii, na Masihi.

Tunafikia kichwa chetu kidogo cha tatu chini ya Watu wa Mungu na Upatanisho.

Ya kwanza ilikuwa ni Sadaka za Walawi. Ya pili ilikuwa Siku ya Upatanisho katika Mambo ya Walawi 16. Kichwa kidogo cha tatu chini ya Watu wa Mungu na Upatanisho ni Mtumishi wa Sadaka ya Bwana katika Isaya 53:10. Kifungu kikubwa zaidi cha Agano la Kale kuhusu kifo cha Masihi cha upatanisho ni Isaya 52:13 hadi 53:12, wimbo wa nne wa mtumishi unaoelezea mateso yake mabaya.

Kwa hilo, tazama 52:14 na 53:7. Ingawa kifungu hiki kina mada kadhaa za upatanisho, hapa tunazingatia ile ya dhabihu. Mstari wa 7 unaweza kudokeza hili unaposema, Alionewa, aliteswa, lakini hakufungua kinywa chake, kama mwana-kondoo apelekwaye machinjoni, na kama kondoo anyamazaye mbele ya wakata manyoya wake, vivyo hivyo hakufungua kinywa chake. Hilo linaweza kudokeza Kristo kama dhabihu.

Hata hivyo, mstari wa 10 unaelezea waziwazi kifo chake kwa maneno ya dhabihu. Lakini ilikuwa mapenzi ya Bwana kumchubua, naye amemhuzunisha. Nafsi yake itakapotoa dhabihu kwa ajili ya hatia, ataona uzao wake, ataishi siku nyingi, na mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mkononi mwake.

Mstari wa 11. Ingawa mtumishi mwadilifu wa Bwana hakuwa na dhambi, mstari wa 9, ilikuwa mapenzi ya Bwana kumponda, mstari wa 10. Tunawezaje kuelezea jinsi Bwana alivyomponda, katika muktadha wa kumwadhibu, mtumishi wake mwadilifu ambaye hakufanya dhambi? Alikuwa hivyo; hakuwa amefanya jeuri, mstari wa 9, wala hapakuwa na udanganyifu kinywani mwake.

Inasikika kama Mungu hana haki, jambo ambalo halifikiriki, bila shaka. Katika usomaji wa kabla ya imani, hili linaonekana kuwa si la haki kwa Mungu, jambo ambalo ni la kipuuzi. Mambo mawili yanafungua fundo.

Nambari ya kwanza, mtumishi alijitoa kwa hiari, si kwa kulazimishwa. Katika mstari wa 12, alimwaga roho yake hata kufa. Alitamani kufa.

Nambari ya pili, na muhimu zaidi, mateso ya mtumishi yalikuwa mbadala. Tunaiona katika mistari ya 5 na 6, 8, 11, na 12. Isaya anaunganisha mateso ya mtumishi na sadaka ya hatia au fidia ya Mambo ya Walawi 5. Mstari wa 10 unasema, nafsi yake itakapotoa sadaka kwa ajili ya hatia, ataona uzao wake, ataishi siku nyingi, mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mkononi mwake.

Peter Gentry anafanua wazo hili, akinukuu kwamba matumizi ya neno asham ni muhimu. Sadaka ya hatia: maisha ya mtumishi hutolewa kama sadaka ya hatia au fidia, si sadaka ya kuteketezwa au ya utakaso. Kwanza, sadaka hii inasisitiza kutoa fidia au fidia kwa uvunjaji wa imani au kosa.

Israeli inaelezea hapa, na Isaya anaelezea hapa jinsi fidia inavyofanywa kwa Mungu kwa ajili ya ukosefu wa uaminifu wa agano la Israeli. Pili, sadaka hii hutoa ridhaa kwa kila aina ya dhambi, iwe bila kukusudia au kwa makusudi. Ndiyo maana Isaya katika 54:1 hadi 55:13 anaweza kuonyesha kwamba kifo cha mtumishi ndicho msingi wa msamaha wa dhambi, si kwa Israeli tu bali pia kwa mataifa yote.

Peter Gentry, nukuu, makala kuhusu upatanisho katika wimbo wa nne wa mtumishi wa Isaya katika Jarida la Theolojia la Southern Baptist, juzuu ya 11, majira ya joto ya 2007, ambayo yalikuwa kutoka ukurasa wa 36. Harry Orlinsky, msomi mashuhuri wa Kiyahudi, anakataa ufafanuzi huu, akinukuu, ingekuwa ni dhuluma kubwa zaidi kuliko zote, isipokuwa kufuru kwamba waasi sheria wangeepushwa na adhabu yao kwa gharama ya wanaotii sheria. Hakuna mahali popote katika Biblia ya Kiebrania ambapo mtu yeyote alihubiri fundisho kama hilo, ambalo lingechukua nafasi ya agano, mshangao, ambao uliruhusu dhabihu ya wasio na hatia badala ya na kama mbadala unaokubalika kwa wenye hatia.

Harry M. Orlinsky, anayelitwa mtumishi wa Bwana na mtumishi anayeteseka katika Isaya wa Pili, katika Masomo katika Sehemu ya Pili ya Kitabu cha Isaya, Brill, 1967, ukurasa wa 68, iliyonukuliwa na Alan Gomes, Upatanisho katika Isaya 53 katika Utukufu wa Upatanisho, ambayo nitanukuu kutoka ijayo. Kwa heshima sikubaliani na Orlinsky. Katika sehemu moja, Biblia ya Kiebrania inafundisha kwamba Masihi atafanya upatanisho wa adhabu na badala yake.

Hapa hapa, katika Isaya 53:10, Alan Groves anakubaliana. Kwa hivyo, Isaya 53, ninamnuukuu Groves, anatumia lugha ya kubeba hatia kwa njia ya kipekee na isiyo ya kawaida. Kwa mtumishi kubeba hatia ni kwa ajili yake kufanya upatanisho.

Ni kwa njia ya ufunuo wa asili ya ajabu ya utakaso ambao Isaya alizungumzia ndipo unabii huu unatoa mchango wake wa kipekee katika historia ya ukombozi. Torati haikujua upatanisho wowote ulioleta utakaso wa ulimwengu wote na wa kudumu

uliofikiriwa katika Isaya. Badala yake, ungetimizwa na kitu kipya, Isaya 48:7, mateso ya kushangaza ya Mwisraeli mmoja mwadilifu, Isaya 52:13 hadi 53:12, ambaye alibeba dhambi za wengine.

Na tena, hiyo ni Groves, Upatanisho katika Isaya, kurasa 87 hadi 89. Agano la Kale ni msingi mkuu wa kifo cha Yesu kama dhabihu katika Agano Jipya. Lakini ni Isaya pekee anayetabiri kazi ya upatanisho ya Masihi kwa maneno ya dhabihu.

Pia, kama Isaya 53:10 inavyoendelea, inaonyesha kwamba kuinuliwa kutafuata aibu ya mwana. Nukuu, ataona uzao wake, ataishi siku nyingi, mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mkononi mwake, Isaya 53, 10, hadi mwisho. Hapa, wimbo unatarajia ufufuo wa mtumishi unapoonyesha kwamba anaishi baada ya kufa.

Kwa maelezo zaidi kuhusu hilo, tazama Alec Motyer, Unabii wa Isaya, 440 na 441, maelezo yake kuhusu Isaya. Ni Israeli ya kale pekee iliyomjua Yahweh na msamaha wa dhambi alizotoa kupitia mfumo wake wa dhabihu. Waisraeli walioamini walikuwa watu waliomjua Bwana, ambao dhambi zao zilifidiwa, na ambao walitazamia mbele, hata kama ni hafifu na kutoka mbali, siku ambayo mtumishi wa Bwana wa Isaya angefanya upatanisho wa mwisho kwa ajili ya dhambi.

Tunaelekea kwenye kichwa chetu kinachofuata cha watu wa Mungu katika Agano la Kale, nacho ni watu wa Mungu na ibada. Ibada ya Israeli ni tofauti. Inawatofautisha na watu wengine kwa sababu si ibada ya Yahweh tu; ni ibada iliyoamriwa kwa undani na Yahweh.

Kundi hili linatokana na yale yaliyotangulia. Kwa sababu Mungu alifanya agano na Ibrahimu, Isaka, na Yakobo, watu wake walipaswa kumwabudu, Mwanzo 12:1 hadi 8. Kwa sababu Mungu alichagua Israeli kutoka katika mataifa yote, watu wake walipaswa kumwabudu, Kumbukumbu la Torati 10:12 hadi 22. Kwa sababu Mungu aliwakomboa Israeli kutoka utumwani Misri, watu wake walipaswa kumwabudu, Kutoka 15:1 hadi 21.

Kwa sababu tabia ya Mungu iliunda utambulisho wa Israeli, watu wake walipaswa, unajua nini, Zaburi 145. Kwa sababu Mungu aliwapa Israeli ibada ya dhabihu na upatanisho, watu wake walipaswa kumwabudu, Kutoka 29:43 hadi 46. Mungu aliingia katika uhusiano wa kipekee na watu wake wa Agano la Kale.

Alifanya agano na, akachagua, akakomboa, akafichua tabia yake kwao, na akafanya upatanisho kwa ajili yao pekee. Matokeo yake, watu wake walipaswa kumwabudu yeye na yeye pekee. Utambulisho wao ulihusiana na ibada ya Yahweh, wakiita jina la Bwana.

Wengi huelekeza Mwanzo 4:26 kama kutajwa kwa kwanza kwa ibada katika maandiko. Wakati wa kuzaliwa kwa mwana wa Sethi, Enoshi, tunajifunza, tunanukuu,

kwamba wakati huo, watu walianza kuliitia jina la Bwana, kama ilivyoielezwa katika Mwanzo 4:26. Jack Collins anatufahamisha, nukuu, nahau ya Kiebrania kuliitia jina la mungu inamaanisha kumwita mungu huyo katika ibada bila kusisitiza jina maalum ambalo mwabudu humwita mungu huyo. Kuliitia jina la Bwana kunaonekana mahali pengine katika Mwanzo, 12:8, 13:4, 21:33, 26:25. Mara nyingine tena, 12:8, 13:4, 21:33, 26:25, ambapo inahusiana na madhabahu na ibada ya hadharani.

Kwa hivyo, Mwanzo 4:26 inaelezea, ikinukuu, asili ya ibada ya kawaida ya kimungu. Collins, Mwanzo 1-4, ufafanuzi wa lugha, fasihi, na theolojia, PNR, ikimnukuu Gordon Wenham, hilo ndilo jina nililotaka kupata, *Mwanzo 1-15*, Maoni ya Biblia ya Neno, ukurasa wa 116. Amri Kumi.

Katika utangulizi wa amri, Mungu alijitambulisha kama Mkombozi wa Israeli. Mimi ni Bwana, Mungu wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri, kutoka mahali pa utumwa. Amri ya kwanza ya Mungu ilikuwa, Usiwe na miungu mingine ila mimi, Kutoka 23.

Ya pili ilikataza utengenezaji na ibada ya sanamu. Msizisujudie kwa kuziabudu. Msizitumikie.

Kwa maana mimi, Bwana, Mungu wako, ni Mungu mwenye wivu, Kutoka 20, mstari wa 5. Baada ya kuonya kuhusu ghadhabu yake juu ya waasi, Mungu anatangaza upendo wake mwaminifu kwa vizazi elfu vya wale wanaompenda na kumtii, mstari wa 6. Nyumba inasisitiza umuhimu wa Amri Kumi katika suala hili, nukuu, Mungu anatangaza miungu mingine yote kuwa batili na anaamuru ibada ya kipekee kwake mwenyewe, Kutoka 20:1-11, Paul House, *Theolojia ya Agano la Kale*, ukurasa wa 88. Sikukuu za Israeli. Mambo ya Walawi 23 inaelezea, nukuu, sikukuu zilizowekwa za Bwana, mstari wa 2. Sabato, Pasaka, malimbuko, majuma, tarumbeta, siku ya upatanisho, na vibanda, mstari wa 3-36.

Waisraeli walipaswa kumtolea Bwana sadaka katika matukio haya. Hata hivyo, sikukuu za Israeli zilizoamriwa na Mungu zililenga ibada na shukrani kwa Mungu. Watu walitoa sadaka, lakini lengo lilikuwa kwa Mungu mwenyewe.

Kutaja mifano mitatu, Pasaka ilisherehekea Kutoka. Vibanda vilikumbuka jinsi Mungu alivyowasaidia watu wake jangwani. Baadaye, Purimu ilisherehekea ukombozi wake kwa Wayahudi kutoka kwa njama ya Hamani yenye kuu, Esta 9, 27-28.

Maskani na hekalu. Bado tunashughulika na ibada ya Mungu; ibada ya Mungu wa Israeli inafafanua watu wa Mungu katika Agano la Kale. Maskani na hekalu.

Mungu alimwagiza Musa kutengeneza hema kulingana na muundo wa mbinguni, Kutoka 25:9, Waebrania 8:5. Ili Mungu aweze kukaa katikati ya watu wake. Nukuu, watanifanyia patakatifu ili nipate kukaa kati yao, Kutoka 25:8 na 29:45.

Maskani ilikuwa mahali pa ibada pa kubebeka, palipotumika hadi Mfalme Sulemani alipojenga hekalu. Katika maskani, ibada ilifanywa kwa maagizo ya Mungu kwa njia ya dhabihu za wanyama, ikifikia kilele katika siku ya upatanisho ya kila mwaka, kama tulivyoona. Maskani ilipokamilika, Mungu alithibitisha kwamba angekaa na watu wake kwa kuijaza maskani kwa utukufu wake, wingu, kiasi kwamba hata Musa hangeweza kuingia, kama tulivyoona pia, Kutoka 40:33-35.

Ibada ya Mungu ilistawi chini ya uongozi wa Mfalme Daudi, mwanamuziki na mtunzi wa nyimbo. Alitenga zaidi ya 10% ya Walawi kuhudumu hekaluni, na 4,000 watamsifu Bwana kwa ala nilizotengeneza kwa ajili ya sifa, 1 Mambo ya Nyakati 23 :5. Mungu aliufanya muziki kuwa sehemu kubwa ya ibada ya Agano la Kale, ikiwa ni pamoja na kwaya na muziki wa ala.

Wasomi wanaona nyimbo za injili, ambazo zimejaa sifa kwa Mungu, kama aina muhimu ya Zaburi. Linganisha Tremper Longman, *Jinsi ya Kusoma Zaburi*, kurasa 24-26. Ingawa Mungu alimkataza Daudi kujenga hekalu, alifanya maandalizi mapana kwa ajili ya ujenzi wake kabla ya kifo chake, 1 Mambo ya Nyakati 22:5 na 14.

Hekalu lilipaswa kuwa, nukuu, patakatifu pa Bwana Mungu, mstari wa 19. Hekalu lilipokamilika, liliwekwa wakfu, na Sulemani akaomba sala ya unyenyekevu, akitambua ukuu wa makao ya Mungu duniani katika hekalu, 2 Mambo ya Nyakati 6:18. Kisha muujiza ukatokea unaofanana na hema, nukuu, mara tu Sulemani alipomaliza maombi yake, moto ulishuka kutoka mbinguni na kuteketeza sadaka ya kuteketezwa na dhabihu, na utukufu wa Bwana ukajaza hekalu.

Na kuhani hakuweza kuingia katika nyumba ya Bwana, kwa sababu utukufu wa Bwana ulijaza nyumba ya Bwana. Wakati watu wote wa Israeli walipoona moto ukishuka na utukufu wa Mungu hekaluni, waliinama kifudufudi ardhini kwenye sakafu ya mawe, wakaabudu na kumshukuru Bwana, wakisema, Kwa kuwa yeye ni mwema, kwa maana fadhili zake ni za milele. 2 Mambo ya Nyakati 7:1-3.

Watu wengine wa kale wa Mashariki ya Karibu walikuwa na mahekalu yaliyotolewa kwa miungu yao, wengi wao walifanya hivyo, lakini hakuna aliyejenga maskani na hekalu kulingana na neno la Mungu aliye hai na wa kweli, muumba wa mbingu na dunia. Hakuna hata mmoja wao aliyeshuhudia utukufu wa Mungu, akiingiza muundo wa ibada wakati wa kuwekwa wakfu kwake ili mwanadamu yeyote asiweze kuingia, na hakuna hata mmoja wao aliyetambuliwa na ibada ya Yahweh, ambaye aliwaokoa watu wake kutoka utumwani Misri na akaingia katika maagano nao kupitia Ibrahimu, Musa, na Daudi. Watu wa Agano la Kale la Mungu walipaswa kujulikana kama watu waliomwabudu Bwana Mungu wao.

Tunaomboleza kwamba mara nyingi hawakuishi kulingana na heshima hiyo. Kichwa kinachofuata, watu wa Mungu na nchi. Tangu mwanzo, Mungu alipanga kuwapa

watu wake nchi, Bustani ya Edeni, nchi ya ahadi, na hatimaye, mbingu mpya na dunia mpya.

Kwa hivyo aliwatambulisha watu wake na nchi, Edeni, na gharika. Maandalizi ya Mungu kwa watu wake yalijumuisha nchi. Mungu aliumba Adamu na Hawa na kuwaweka katika nchi, Bustani ya Edeni.

Mwanzo 2 :8 na 2:15. Katika wakati wa Nuhu, kutokana na uovu ulioenea ulimwenguni, Mungu alileta gharika kubwa na, nukuu, akafuta kila kitu kilichokuwa hai kilichokuwa juu ya uso wa dunia, nukuu ya karibu, hasa wanadamu waovu. Mwanzo 7:23.

Mungu alimwacha Nuhu na familia yake pekee. Baada ya kuisafisha dunia katika gharika, Mungu alimuahidi Nuhu, Ninaweka agano langu nanyi, na kamwe kila kiumbe kitaangamizwa tena kwa maji ya gharika. Hakutakuwa na gharika tena kuiharibu dunia.

Mwanzo 9:11. Ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu, Isaka, na Yakobo. Bwana alimtokea Ibrahimu huko Uru na kumwahidi taifa kubwa, jina kuu, kwamba angekuwa baraka kwa wengine, na kwamba Mungu angewabariki, nukuu, watu wote duniani kupitia yeye.

Mwanzo 12:2 na 3. Lakini kwanza, Mungu alimwambia, toka katika nchi yako, na jamaa zako, na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonyesha. Mwanzo 12:1. Mwanzo 12:3 haisemi mataifa yote ya dunia.

Inasema familia zote za dunia. Mwanzo 22 baadaye inasema mataifa yote ya dunia. Bwana alirudia ahadi yake ya nchi kwa mwana wa Ibrahimu Isaka.

Mwanzo 26:3-4 na kwa mjukuu wake Yakobo. Mwanzo 28:4-13. Hawakuingia katika nchi ya ahadi bali waliamini ahadi ya Mungu kwa kile ambacho hawakuweza kukiona.

Waebrania wanaeleza maono ya Ibrahimu zaidi. Nukuu, alikuwa akitarajia mji wenye misingi ambao mjenzi na mtengenezaji wake ni Mungu. Waebrania 11-10.

Yaani, hatimaye, Ibrahimu kwa mbali, alitarajia mbingu mpya na dunia mpya. Ushindi chini ya Yoshua. Ingawa Waisraeli hawakumtii Mungu na ilibidi watangetange jangwani kwa miaka 40, hatimaye, watoto wao waliingia katika nchi ya ahadi chini ya Yoshua.

Mungu alimkumbusha maneno ya Musa. Nukuu, kumbukeni kile Musa, mtumishi wa Bwana, alichowaamuru aliposema Bwana atawapa raha. Atawapa nchi hii.

Yoshua 1-13. Watu walipigana vita vitakatifu na, kwa neema na nguvu za Mungu, walishinda sehemu kubwa ya nchi, lakini hawakumtii Bwana kikamilifu na kuwaruhusu baadhi ya Wakanaani kuishi. Hata hivyo, kwa mtazamo wa Mungu, nukuu, Bwana aliwapa Israeli nchi yote aliyoapa kuwapa baba zao, nao wakaimiliki na kukaa humo.

Hii ni nukuu. Bwana akawapa raha pande zote, kama alivyowaapia baba zao; wala hapana hata mmoja wa adui zao aliyeweza kusimama mbele yao; kwa kuwa Bwana aliwatia adui zao wote mkononi mwao.

Hakuna ahadi yoyote njema ambayo Bwana alikuwa ameiahidi kwa nyumba ya Israeli iliyoshindwa. Kila kitu kilitimizwa. Yoshua 21:43-45.

Ufalme uliunganishwa, uligawanyika, na kuhamishwa. Tangu mwanzo, Mungu alipanga watu wake waishi katika nchi yao, wakitawaliwa na mfalme ambaye angetawala chini ya Mungu. Mwanzo 49-8-10.

Fimbo ya enzi haitaondoka kutoka Yuda. Kumbukumbu la Torati 17:14-20. Mungu hakukubali Waisraeli walipomkataa kama mfalme na kutaka kuwa mfalme kama mataifa mengine yote.

1 Samweli 8:7. Katika uasi, watu walimchagua Sauli kama mfalme wao wa kwanza, mtu ambaye hajazaliwa upya ambaye alimkosa Mungu na ambaye Mungu alimkataa. 1 Samweli 16:14.

Mungu alimteua Daudi kuwa mfalme, na ingawa Daudi alifanya dhambi za uzinzi na mauaji, alimpenda na kumtii Bwana aliyewafanya watu wake kufanikiwa. Daudi alishinda Yerusalemu, akashinda mataifa ya kigeni, na akaweka ibada katikati. Chini ya Daudi, ufalme ulikua alipounganisha makabila, akawashinda Wafilisti, na kutimiza ahadi ya Mungu ya nchi aliyompa Ibrahimu katika Mwanzo 15:18.

Mwana wa Daudi, Sulemani, alipanua ufalme kwa kiwango kikubwa zaidi, ikijumuisha karibu Israeli yote ya kisasa na Palestina na sehemu za magharibi mwa Siria. 1 Wafalme 4:23-25. Kwa kusikitisha, baada ya kifo cha Sulemani, ufalme uligawanywa katika Israeli kaskazini na makabila kumi, chini ya Yeroboamu na Yuda kusini na Benyamini na Yuda, chini ya Rehoboamu, mwana wa Sulemani.

Ufalme wa kaskazini ulikuwa waasi, ukishiriki katika ibada ya uongo na uasi dhidi ya Mungu hadi alipowapeleka uhamishoni na utumwani mwaka wa 722 KK chini ya Waashuri. 2 Wafalme 17:6. Ufalme wa kusini uliendelea hadi Mungu alipowakabidhi kwa Wababeli ambao waliharibu hekalu na kuwapeleka watu Babeli mwaka wa 586 KK.

2 Mambo ya Nyakati 36:17-21. Yeremia 25:11.

2 Mambo ya Nyakati 36:17-21. Yeremia 25:11.

Kurudi kutoka utumwani na ahadi ya agano jipya. Mungu aliwafukuza Waisraeli kutoka katika nchi yao kwa sababu ya dhambi zao, kisha akawarudisha kwa kumshawishi Koreshi, mfalme wa Uajemi, kuruhusu kurudi kwao na kwa kuwainua viongozi wawili muhimu, Ezra na Nehemia. Ezra aliongoza ufufuo wa ibada ya Israeli, ikiwa ni pamoja na kujenga upya hekalu, huku Nehemia akiongoza katika ujenzi upya wa Yerusalemu, ikiwa ni pamoja na kuta zake.

Nyumba ni sahihi. Nukuu, kurudi kwa kundi la Ezra katika nchi hiyo kunaangazia hitaji la mabaki kujitenga ili kutimiza ahadi ya ardhi ya Ibrahimu. Linganisha Mwanzo 12:9.

Na timiza ahadi zinazohusiana na toba na urejesho ambazo Mungu anatoa katika Kumbukumbu la Torati 30, 1-10. Nyumba, *Theolojia ya Agano la Kale*, kurasa 516-517. Katika kuwarejesha watu wake katika nchi yao ya agano, Mungu anasisitiza utambulisho wao kama watu ambao ni wa nchi hiyo na kwamba, kwa agano la Mungu, ni mali yao.

Nchi inakuwa sehemu ya utambulisho wao tena. Kwa kweli, haikuacha kuwa sehemu ya utambulisho wao, kwani hata wakiwa utumwani, walitamani kuiona tena. Wakinukuu Zaburi 137:1-6.

Kando ya mito ya Babeli, huko tuliketi na kulia. Tulipokumbuka Sayuni, huko tulitundika vinubi vyetu kwenye miti ya mierebi. Wafungwa wetu huko walituomba nyimbo, na watesaji wetu walifurahi, tuimbieni moja ya nyimbo za Sayuni.

Tutawezaje kuimba wimbo wa Bwana katika nchi ya kigeni? Nikisahau Yerusalemu, mkono wangu wa kuume na usahau ujuzi wake. Ulimi wangu na ushikamane na kaaka la kinywa changu nisipokukumbuka wewe. Nisipoitukuza Yerusalemu kama furaha yangu kuu.

Zaburi 137:1-6. Pia, kama Yeremia katika 30:1-11, 18-22, na 32:1-44, na Ezeieli katika 34:11-15, 36:24-28 walivyoonyesha, kama Yeremia na Ezeieli walivyoonyesha, kurudi katika nchi hiyo kulikuwa mwanzo wa kutimiza agano jipya. Agano jipya linatuelekeza kwa Yesu Kristo kama mpatanishi na, hatimaye, kwa mbingu mpya na dunia kwa ajili ya utimilifu kamili.

Marejeleo ya Yeremia yalikuwa Yeremia 30, mistari 1-11, na mistari 18-22. Yeremia 32, mistari 1-44. Ezeieli 34:11-15, na Ezeieli 36:24-28.

Mbingu mpya na dunia mpya ni kichwa chetu kidogo cha mwisho chini ya ardhi. Agano jipya ni utimilifu wa agano la Ibrahimu. Mwanzo, samahani, Wagalatia 3:15-29, Waebrania 6:13-20.

Wagalatia 3:15-29, Waebrania 6:13-20. Miongoni mwa vipengele vingine vya utimilifu ni ahadi ya nchi. Mungu alipofanya agano na Ibrahimu, Mungu alisema, Nitawapa uzao wako nchi hii kuanzia kijito cha Misri hadi mto mkubwa, mto Frati, nchi ya Wakeni, Wakenizi, Wakadmoni, Wahiti, Waperizi, Warefaimu, Waamori, Wakanaani, Wagirgashi, na Wayebusi.

Mwanzo 15:17-21. Yesu, mpatanishi wa agano jipya, Waebrania 9:15, alilithibitisha katika kifo chake, Luka 22:20, na ufufuo, Waebrania 13:20. Matokeo ya kushangaza yanafuata kwa waumini, ikiwa ni pamoja na msamaha wa dhambi, Mathayo 26:27-28, na urithi wa milele, Waebrania 9:15, na ufufuo unaosababisha uzima wa milele katika dunia mpya, 1 Wakorintho 15:20-22.

Cha kushangaza zaidi, kazi ya Yesu ya kuokoa ni bora sana, pia inaokoa dunia kutokana na laana yake. Ufunuo 22:3 inasema, hakuna laana tena. Badala yake, Yesu aliwapatanisha si waumini tu, bali pia viumbe.

Kwa maana ilimpendeza Mungu kwamba utimilifu wa uungu ukae ndani ya Kristo kimwili, na kwa njia yake kupatanisha vitu vyote na nafsi yake, ikiwa ni vitu vilivyo juu ya nchi au vilivyo mbinguni, kwa kufanya amani kwa damu yake iliyomwagika msalabani. Wakolosai 1:19-20. Paulo anafundisha ukweli ule ule, wakati huu katika lugha ya ukombozi.

Kwa maana viumbe vyote vilitiishwa chini ya ubatili, si kwa hiari, bali kwa ajili yake yeye aliyevitiisha, kwa matumaini kwamba viumbe vyenyewe navyo vitawekwa huru na kutolewa katika utumwa wa uharibifu, viingie katika uhuru mtukufu wa watoto wa Mungu. Warumi 8:20-21. Agano la Kale lilikuwa limetarajia fundisho hili, kwani Isaya aliandika, nukuu, kwa maana nitaumba mbingu mpya na dunia mpya.

Matukio ya zamani hayatakumbukwa wala hayatakumbukwa. Kisha, furahini na kushangilia milele kwa ajili ya kile ninachokiumba. Kwa maana nitaumba Yerusalemu uwe furaha, na watu wake wawe furaha.

Isaya 65:17, na 18. Yesu alizungumzia kuzaliwa upya, akinukuu, ninanukuu, wakati Mwana wa Adamu atakapoketi katika kiti chake cha enzi cha utukufu, anawaambia wanafunzi wake, ninyi nanyi mtaketi katika viti 12 vya enzi, mkiwahukumu makabila ya Israeli. Mathayo 19-28, Biblia ya New American Standard.

Petro alitarajia nukuu hiyo hiyo, lakini kulingana na ahadi yake, tunangojea mbingu mpya na dunia mpya, ambapo haki hukaa. 2 Petro 3:13. Agano jipya litatimia kikamilifu baada ya kurudi kwa Kristo, ufufuo wa wafu, na hukumu ya mwisho.

Ufunuo 21. Kisha nikaona mbingu mpya na dunia mpya, kwa maana mbingu ya kwanza na dunia ya kwanza zilikuwa zimepita, na bahari haikuwapo tena. Pia nikaona

mji mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa tayari kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe.

Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka kwenye kiti cha enzi ikisema, “Tazama, makao ya Mungu yako pamoja na wanadamu. Atakaa pamoja nao.”

Watakuwa watu wake, na Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao, naye atakuwa Mungu wao. Atafuta kila chozi machoni mwao, wala mauti haitakuwapo tena.

Huzuni, kilio, na maumivu hayatakuwapo tena, kwa sababu vitu vilivyopo vimepita. Ndipo yule aliyeketi juu ya kiti cha enzi akasema, Tazama, nayafanya yote kuwa mapya. Ufunuo 21 :5.

Mungu atawapanda watu wake katika dunia iliyofanywa upya milele. Kuanzia uumbaji wa mbingu na dunia na bustani ya Edeni hadi mbingu mpya na dunia mpya, Mungu alipanga kila mara watu wake waungane kimwili na kiroho katika nchi ambayo angewapa. Hakika, wao ni watu wake wanaotambulika na nchi yake.

Mada yetu ya mwisho ni watu wa Mungu, unabii, na Masihi. Haya basi. Manabii.

Bwana aliwatambulisha watu wake na manabii wake. Walikuwa wasemaji wake waliozungumza na watu wake kwa niaba yake. Mungu aliwaonya waepuke, akinukuu, machukizo ya mataifa walipoingia katika nchi ya ahadi, Kumbukumbu la Torati 18-9.

Hizi zilijumuisha kuchoma watoto kama sadaka kwa sanamu na desturi zilizokusudiwa kuwadanganya wale wanaoitwa miungu, ikiwa ni pamoja na uganga, uchawi, kutafsiri ishara, kupiga uchawi, na kuwasiliana na wafu ili kutabiri wakati ujao. Kumbukumbu la Torati 18:10-13. Watu wa Mungu hawapaswi kujaribu kuwasiliana naye kwa njia hizi, mstari wa 14.

Badala yake, lazima wapokee neno la Mungu kutoka kwa mmoja wao, ambaye Bwana angemtuma. Musa alisema, Bwana Mungu wenu atawainulia nabii kama mimi kutoka miongoni mwa ndugu zenu. Lazima msikilize yeye, mistari ya 15 na 18.

Mungu anawatambulisha watu wake na nabii, kwani yeye ni mmoja wa ndugu zao wenyewe. Anamwakilisha Mungu mbele yao, nao wanapokea ujumbe wa Mungu kutoka kwake. Nilipokea msaada katika kuandika sehemu hii.

Ni kitabu maarufu, lakini nataka ujue kukihusu. Van Lees na Robert Peterson, Yesu katika Unabii, Jinsi Maisha ya Kristo Yanavyotimiza Utabiri wa Kibiblia. Van Lees na Robert Peterson, Yesu katika Unabii, Jinsi Maisha ya Kristo Yanavyotimiza Utabiri wa Kibiblia.

Itapatikana tena kupitia Amazon, natumaini baada ya miezi michache. Mchapishaji wake mdogo wa awali alifunga duka. Watu lazima wamtii nabii wa Mungu, kwani alisema, Nitaweka maneno yangu kinywani mwake, Kumbukumbu la Torati 18-18, naye atawaambia kila kitu nitakachowaambia.

Mwagize, mwagize. Mungu atamtoza hesabu, nukuu, yeyote asiyesikiliza maneno yake yanayosemwa kupitia nabii wake, mstari wa 19. Manabii wa uongo watauawa, mstari wa 20.

Watu wanaweza kutofautisha manabii wa kweli na wa uongo kwa sababu neno la manabii wa Mungu litatimia, tofauti na neno la manabii wa uongo, mstari wa 22. Utabiri wa Kumbukumbu la Torati 18 ulizungumzia utume wote wa Mungu wa kinabii ukifikia kilele katika Yesu Kristo. Matendo 4 :22-23 inamtambulisha kama hatimaye nabii huyo alivyotabiriwa na Musa.

Unabii wao, manabii, na unabii wao. Mungu aliwatambua watu wake wa Agano la Kale kama wale ambao neno la Mungu liliwajia, kwani, nukuu, zamani sana mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alizungumza na baba zetu kupitia manabii, Waebrania 1:1. Kimsingi, manabii wa Mungu walizungumza na wakati uliopo walipoleta ujumbe wa Mungu unaobadilisha maisha kwa watu wa wakati wao.

Kwa mfano, Isaya alitoa ujumbe wa hukumu ya Mungu dhidi ya Israeli iliyopotoka. Kwa kuwa unabii wa Isaya ulikuwa mdogo, pia ulizungumzia kuhusu wakati ujao, mkombozi aliyeahidiwa. Kwa hivyo unabii ulizungumzia wakati uliopo; tunaita kutabiri, na wakati ujao, kutabiri.

Kutabiri kwa wakati uliopo, utabiri wa wakati ujao. Mungu alitabiri kwamba wazao wa Ibrahimu wangukuwa watumwa kwa miaka 400, idadi kamili, katika taifa la kigeni na kwamba Mungu angehukumu taifa wanalolitumikia kama nukuu, na baadaye, wangetoka na mali nyingi, Mwanzo 15-14. Mungu alitimiza maneno haya kwa mapigo dhidi ya Misri na ukombozi wa watu wake kutoka utumwani, Kutoka 12.

Wamisri, wakifurahi kuwaona Waisraeli wakienda, waliwaacha njiani wakiwa na dhahabu na fedha, Kutoka 12:35-36. Mungu alitabiri kwamba kwa sababu ya uasi wake dhidi yake, ufalme wa kusini wa Yuda ungechukuliwa mateka na Babeli kwa miaka 70. Yeremia 25:11.

Pia alitabiri Mungu angeiangamiza Babeli kwa ajili ya dhambi zake, Yeremia 25:12. Utabiri huu ulitimiza wakati Babeli ilipowashinda Waisraeli na kuwachukua, 2 Wafalme 25:1-12. Na wakati Babeli na mfalme wake walipopinduliwa, Danieli sura ya 5. Utabiri wa Masihi.

Tunataka kumtazama mwana wa kifalme wa Daudi, mwonekano mwingine wa mtumishi wa Isaya anayeteseka, mwana wa Adamu wa Danieli, kisha tutahitimisha.

Sio unabii tu, manabii, unabii wa manabii na Masihi, bali pia watu wa Mungu wa Agano la Kale. Nabii alizungumza utabiri wa Masihi.

Nabii alizungumzia kuja kwa yule aliyeahidiwa, Masihi, ingawa hawakutumia neno hilo mara nyingi. Tutachunguza mada kuu tatu za kimasihhi kutoka Agano la Kale: Mwana wa kifalme wa Daudi, mtumishi wa Isaya anayeteseka, mwana wa mwanadamu wa Danieli.

Mwana wa kifalme wa Daudi. Bwana alikataa ombi la Daudi la kumjengea nyumba na badala yake akasema angelifanya jina la Daudi liwe kuu, ampe pumziko dhidi ya adui zake, na kumjengea nyumba, 2 Samweli 7 :9-11. Kwa nyumba, Mungu alimaanisha nasaba ya kifalme inayotoka kwa Daudi.

Mungu atamweka mmoja wa watumishi wa Daudi kwenye kiti cha enzi, atajenga hekalu, na Mungu, akinukuu, ataimarisha kiti cha enzi cha ufalme wake milele, akimalizia nukuu. 2 Samweli 7:13, Zaburi 89:3 na 4, Zaburi 89:35 hadi 37. Mungu alizungumza kuhusu Sulemani, ambaye Mungu aliahidi kumtendea kama mwanawe kwa upendo usio na kikomo.

Bwana alimhakikishia Daudi, nukuu, nyumba yako na ufalme wako vitadumu mbele zangu milele, na kiti chako cha enzi kitaimarishwa milele, 2 Samweli 7:16. Huu ndio uanzishwaji wa agano la Daudi ambalo tulizungumzia hapo awali. Ukoo wa wafalme wa Daudi, ambao unauanzisha, unafikia kilele katika utawala wa mwana mkuu wa Daudi, Yesu Kristo.

Isaya anamshuhudia Masihi kama mrithi wa nasaba ya Daudi. Isaya 9:6 na 7. Kwa maana mtoto atazaliwa kwa ajili yetu, tutapewa mwana, na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake. Ataitwa mshauri wa ajabu, Mungu mwenye nguvu, Baba wa milele, mkuu wa amani.

Utawala utakuwa mkubwa na ustawi wake hautakoma. Atatawala katika kiti cha enzi cha Daudi na juu ya ufalme wake ili kuuimarisha na kuutegemeza kwa haki na uadilifu tangu sasa na hata milele. Wivu wa Bwana wa majeshi utatimiza haya.

Isaya 9:6 na 7. Utambulisho wa Masihi na watu wake unapatikana katika maneno kwa ajili yetu na kwetu katika mstari wa kwanza wa nukuu. Kwetu sisi, mtoto amezaliwa, mtoto amepewa. Wazo hilo linaimarishwa tunapojifunza kuhusu jukumu la yule aliyeahidiwa.

Atatawala watu wa Mungu milele. Agano Jipya haliachi shaka yoyote kuhusu mwana wa mwisho wa Daudi. Baada ya Gabrieli kumwambia Mariamu kwamba atazaa mwana ambaye atamwita Yesu, anasema, akinukuu, atakuwa mkuu na ataitwa mwana wa Aliye Juu Zaidi , na Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi baba yake.

Atatawala juu ya nyumba ya Yakobo milele, na ufalme wake hautakuwa na mwisho. Luka 1:32 hadi 33. Mwana wa Mariamu ni mwana wa Mungu.

Hatakufa tu kwa ajili ya watu wake, bali pia atawatawala katika kiti cha enzi cha Daudi milele. Kiebrania husherehekea ukuu wa Mwana wa Mungu juu ya wapatanishi wa ufunuo wa Agano la Kale, manabii na malaika. Kuketi kwake mkono wa kuume wa Mungu mbinguni ndiko kutawazwa kwake.

Baba anapotangaza, nukuu, wewe ni mwanangu, leo nimekuwa baba yako, au tena, nitakuwa baba yake, yeye atakuwa mwanangu, akinukuu Zaburi 2:7 na 2 Samweli 7:15 mtawalia. Hapa katika lugha ya agano la Daudi, mwana wa Mungu amevikwa taji la kifalme la mbinguni juu ya watu wake. Yesu ni mwana wa kifalme wa Mungu, ubora wa hali ya juu wa Daudi, na kwa hivyo anatawala sasa kutoka mbinguni juu ya watu wake na atatawala milele juu ya watu wote wa Mungu waliofufuliwa katika dunia mpya.

Kwa hivyo anawafanua watu wa Mungu kama wale wanaopiga magoti mbele yake na kumkiri kama Bwana. Mtumishi wa Isaya anayeteseka. Mada kuu ya pili ya kimasihini ni mtumishi wa Bwana katika Isaya.

Mtumishi huyo anaonekana katika nyimbo nne, za mwisho ambazo ni Isaya 52:13 hadi 53:12. Ingawa mara nyingi hazitambuliki, aibu ya mtumishi huyo katika mwili wa wimbo huo ina mipaka ya maneno ya kuinuliwa kwake mwanzoni na mwisho. Atainuliwa sana, 52-13, na atapokea wenye nguvu kama nyara.

Atapokea nyara pamoja na wenye nguvu, Isaya 53:12. Kiambatisho hiki kinazunguka maneno yanayoonyesha mateso mabaya ya mtumishi huyo. Mtumishi huyo hakuwa na dhambi, kwa maana Mungu anamwita mtumishi wangu mwadilifu, 53:11, na anasema hakufanya vurugu wala hakusema udanganyifu.

Udanganyifu haukutoka kinywani mwake, mstari wa 9. Zaidi ya hayo, mateso ya ukombozi ya mtumishi huyo yalikuwa ya hiari, kama nabii asemavyo. Alikubali kwa hiari hadi kufa na akahesabiwa miongoni mwa waasi. Hata hivyo, alibeba dhambi za wengi na kuwaombea waasi, mstari wa 12.

Isaya anachora picha za upatanisho za mtumishi anayeteseka. Atawaokoa watu wake kwa kufanya mbadala. Alichomwa kwa sababu ya uasi wetu.

Alijeruhiwa kwa makosa yetu. Alichubuliwa kwa maovu yetu. Adhabu iliyotuletea amani ilikuwa juu yake, na kwa majeraha yake sisi tumepona.

Sisi sote, kama kondoo, tumepotea. Tumegeukia kila mmoja wetu njia yake mwenyewe, na Bwana ameweka juu yake uovu wetu sote. Mtumishi pia hutimiza dhabihu, na kusababisha kuhesabiwa haki, mistari ya 10 na 11 ya Isaya 53.

Lakini ilikuwa mapenzi ya Bwana kumchubua. Amemhuzunisha. Nafsi yake itakapotoa dhabihu kwa ajili ya hatia, ataona dhabihu yake, ataishi maisha marefu, na mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mkononi mwake.

Mstari wa 11, kutokana na uchungu wa nafsi yake, ataona na kuridhika. Kwa maarifa yake mtumishi wangu mwenye haki atawafanya wengi kuwa wenye haki, naye atayachukua maovu yao. Ushindi.

Mstari wa 10 tena, ataona sadaka yake, ataongeza siku zake, na mapenzi ya Bwana yatafanikiwa mkononi mwake. Mtumishi mwadilifu wa Bwana anajitambulisha na watu wake, kwani hafanyi tu upatanisho kwa ajili yao bali pia kwa ajili yao. Sadaka yake inawaokoa wale ambao hawakuweza kujiokoa, kama tulivyokwisha kusoma.

Kwa hivyo, watu wa Mungu wa Agano la Kale wanatambulika kama wale ambao mtumishi wa Bwana alikufa kwa ajili yao, kama wale aliowafanyia upatanisho. Hao ni watu ambao dhambi zao zimesamehewa kwa sababu ya mateso ya mtumishi huyo hadi kifo. Toleo la nne la Agano Jipya la Kigiriki la Muungano wa Biblia linaorodhesha nukuu saba za Agano Jipya kutoka Isaya 52:15 hadi 53:12.

Ni wazi kwamba wimbo wa nne wa mtumishi wa Isaya ulikuwa na ushawishi mkubwa kwa waandishi mbalimbali wa Agano Jipya, wakiwemo Mathayo, Luka, Matendo ya Mitume, Yohana, Paulo, na Petro. Hii ni kwa sababu mtumishi aliyeteseka aliyesaidia kufafanua watu wa Agano la Kale la Mungu alikuwa mwokozi wa ulimwengu. Danieli, mwana wa Adamu, taswira kuu ya tatu ya kimasihhi inaonekana katika Danieli.

Nabii aliona maono ya wanyama wanne wa kutisha waliomtisha, Danieli 7 mstari wa 15 na 28, na baadaye, alielewa kwamba wa mwisho aliowaelewa waliwakilisha wafalme wanne na falme zao. Danieli anaandika tukio la mahakama ya mbinguni ambapo Mungu, Mzee wa Siku, aliongoza. Alionekana kama msafi, akidokezwa na kiti cha enzi, akidokezwa na, pole, mavazi meupe, na nywele, yaani usafi, kwenye kiti chake cha enzi cha gari; linganisha Ezekieli 1, uwepo wake ulifananishwa na kiti cha enzi na magurudumu ya moto, Danieli 7:9. Idadi kubwa ya watumishi huchangia tukio la mbinguni.

Hatua ziliwekwa katika Danieli 7:10, huku mahakama ikiketi katika hukumu na vitabu vikafunguliwa, mstari wa 10. Na Mungu akaanza kuwahukumu wanyama, mstari wa 11 na 12. Kisha, tunafikia kiini cha wasiwasi wetu wa sasa.

Danieli anasimulia katika Danieli 7:13 na 14. Nikaona katika njozi za usiku, tazama, mmoja aliye mfano wa mwanadamu akaja pamoja na mawingu ya mbinguni, akamjia

Mzee wa Siku, akaletwa mbele yake; akapewa mamlaka na utukufu katika ufalme, ili watu wa kabila zote, na taifa zote, na lugha zote, wamtumikie. Mamlaka yake ni ufalme wa milele, mamlaka ya milele, ambayo hayatapita, na ufalme wake ni ufalme usioangamizwa.

Huyu aliye kama mwana wa Adamu ni nani? Jina hilo linaashiria mwanadamu na linakumbuka ubinadamu ukiumbwa kwa mfano wa Mungu katika Mwanzo 1:26, 27. Lakini mawingu ambayo mwana wa Adamu huja yanaashiria uwepo wa Mungu kama yanavyofanya mara kwa mara katika maandiko. Zaidi ya hayo, mwana wa Adamu anakuja mbele ya Mzee wa Siku, na Mungu anampa mwana wa Adamu mamlaka na utukufu katika ufalme ili watu wote kila mahali wa kila lugha wamtumikie.

Danieli 7:13, 14. Kupokea kwake utawala, heshima, na utawala tena kunatukumbusha Adamu katika Mwanzo 1:28. Hata hivyo, mawingu yanaashiria heshima ya kimungu.

Kuingia katika uwepo wa Mungu na utawala wa ulimwengu wote kunaashiria umbo la kibinadamu la mtu mmoja, kama mwana wa Adamu, ambaye pia ni wa Mungu. Ujumbe wa Danieli ni wa fumbo, na ni kuja kwa mwana huyu wa Adamu pekee ndiko kutakakoangazwa kikamilifu. Danieli ana wasiwasi na anakubali kuchanganyikiwa kwake kuhusu maana ya maono yake na anatafuta msaada katika kuyatafsiri.

Anatusaidia katika utafutaji wetu anapoandika, lakini watakatifu wake Aliye Juu watapokea ufalme na kuumiliki milele, milele na milele. Danieli 7:18. Hapa, mmoja kama mwana wa Adamu anatambulishwa na watakatifu wa Mungu, watu wake.

Kwa hivyo Mwana wa Adamu anaonekana kuwa na marejeleo ya mtu binafsi na ya pamoja, kama vile mnyama anayewakilisha wafalme na falme zao. Nabii anatafakari zaidi kuhusu wanyama hao, lakini wasiwasi wetu si kuhusu maelezo hayo, bali kuhusu wa kale, bali kuhusu wakati mzee wa siku alipofika, na hukumu ikatolewa kwa niaba ya watakatifu wa Aliye Juu. Kwa maana wakati ulikuwa umefika, nao watakatifu wakaumiliki ufalme, mstari wa 22.

Mungu anawapigania watu wake na ingawa wanapata hasara, anawaongoza kwa ushindi dhidi ya wanyama. Hili linatokea hata wakati mnyama wa nne anapoila, kunukuu, dunia nzima na kuiponda, mstari wa 23. Na mfalme mmoja anampinga Mungu na kuwakandamiza watu wake, mstari wa 24, 25.

Danieli amechoka anapowasilisha ufunuo wake wa mwisho wa jambo hili katika mistari ya 26 na 27. Lakini mahakama itaketi ili kuhukumu na mamlaka yake yataondolewa, yule mnyama wa nne, ili aangamizwe na kuangamizwa hadi mwisho. Na ufalme na mamlaka na ukuu wa falme zote chini ya mbingu zote watapewa watu wa watakatifu wa Aliye Juu Zaidi .

Ufalme wake utakuwa ufalme wa milele, na falme zote zitamtumikia na kumtii. Tena, kwa umoja na kwa ujumla. Joyce Baldwin, mtoa maoni mzuri wa Agano la Kale, naamini sasa yuko pamoja na Bwana, anatathmini kwa usahihi hali hii, nukuu, mstari wa 27, tafsiri ya mstari wa 14, inaashiria utambulisho kati ya watu wa watakatifu na mmoja kama mwana wa Adamu na hivyo inabidi aonekane katika jaribio lolote la kufikia maana ya majina haya, funga nukuu.

Baldwin aliandika maelezo kuhusu Danieli, maelezo ya Agano la Kale la Tyndale kuhusu Danieli. Ni wazi sana na yenye manufaa, kama ilivyo kwa maandishi yake yote. Siri inabaki na maelezo yote hayako wazi, angalau kwangu mimi, lakini ujumbe wa msingi wa Danieli unaonekana kueleweka.

Yule kama mwana wa Adamu ni mfano wa kimungu-mwanadamu anayewakilisha watu wa Mungu katika ushindi wao dhidi ya nguvu mbaya za dunia. Ni kuja kwa Yesu Kristo pekee, mwana wa Adamu wa Agano Jipya, ndiko kunakounganisha mambo. Kabla ya Danieli kuandika, Agano la Kale lilimzungumzia mwana wa Adamu kwa maana ya ubinadamu dhaifu na unaokufa.

Mwanadamu ni nini hata umkumbuke? Mwanadamu unayemjali, Kumbukumbu la Torati 8 :4. Zaburi 8 ni kielelezo cha heshima na utawala waliopewa wazazi wetu wa kwanza, uumbaji, kama ilivyoielezwa katika Mwanzo 1. Matumizi ya Danieli ya mwanadamu, kwa upande wake, yanarudi nyuma kwenye Zaburi 8 na Mwanzo 1, lakini anaongeza sifa hizo za kibinadamu za kimungu. Yesu anapokuja, mara nyingi hujiita kama mwana wa Adamu, sikuzote akiwa katika nafsi ya tatu, akiwachanganya wasikilizaji wake. Yesu ni mwana wa Adamu wa Danieli , mwanadamu halisi na Mungu kwa wakati mmoja kwa sababu ya mwili wake.

Zaidi ya hayo, kama vile matumizi ya Danieli yanavyoonyesha mwana wa Adamu kuwa mtu binafsi na jumuiya ya watu wa Mungu, Yesu ndiye mwakilishi wa watu wake. Anawapenda watu wa Mungu na kufa badala yao. Hivyo anawakomboa na hivyo kujenga kanisa lake, Mathayo 16:18. Danieli anatuelekeza katika mwelekeo wa mwana wa Adamu kujitambulisha na watu wa Mungu na Yesu anaufanya uhusiano huo kuwa wazi kupitia maisha yake, kifo, na ufufuo.

Watu wa Mungu ni watu wa Bwana Yesu Kristo, ambaye aliwapenda na akajitoa kwa ajili yao, akiwaweka alama milele kama wake. Hitimisho. Hitimisho.

Baada ya kufupisha manabii wa Agano la Kale na unabii wao, tunachunguza picha tatu za Agano la Kale za Mkombozi aliyeahidiwa. Mwana wa kifalme wa Daudi, mtumishi wa Isaya wa Bwana, na mwana wa mwanadamu wa Danieli. Kuzingatia kwetu watu wa Mungu, unabii, na Masihi ni mahali pazuri pa kumaliza utafiti wetu wa watu wa Mungu katika Agano la Kale.

Pia huunda daraja la kujifunza kwetu kuhusu watu wa Mungu katika Agano Jipya, kwani kinachofanya liwe jipya ni kuja kwa yule aliyeahidiwa, mwili wake kama Yesu wa Nazareti, kuwaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao. Katika hotuba yetu inayofuata, tutaanza kuzingatia theolojia ya kihistoria ya kanisa.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya Kanisa na Mambo ya Mwisho. Hii ni kipindi cha 6, Watu wa Mungu katika Agano la Kale, Upatanisho, Ibada, Nchi, Unabii, na Masihi.